
**? Жана тақырып: Қазақтың көрнекті ғалымы-Шоқан
Уәлиханов**

дайындаған: Күлтебай А.Б

? **Сабақ жоспары:**

? **1. Кадет корпусы.**

? **2. Қызмет жолы.**

? **3. Қашғарияға сапары.**

? **4. Психологияда қалдырған ізі.**

? **5. Шоқан және Абай.**

**ҮЙ ТАПСЫРМАСЫН СҰРАУ:
«ТӘУЕЛСІЗДІК ЖОЛЫНДАҒЫ КҮРЕС»**

?

1. Сырыс Датұлы
қандай адам еді?

2. Отарлаудегенді
қалай түсінесіңдер

3. Исатай мен
Махамбет бастаған
көтеріліс не себепті
жеңілді?

Сәйкестендіру тесті:

Казактар

Кенесары Қасымұлы

Сырым Датұлы

Исатай Тайманұлы

1838ж.қаза тапты

« Бала би»

Соңғы хан

Әскери топ

Кіріспе: 1. Шоқан туралы не білесіңдер? Шоқанның аты ғылым мен мәдениеттің қандай саласымен байланысты деп ойлайсыңдар?



III. Жаңа сабақ. Топпен жұмыс

I топ

а) Ш. Уәлихановтың өмір жолы

Шоқанның шын аты — Мұхаммед ханафия. Шоқан Абылай ханның шөбересі екенін оқушылардың естеріне саламын. Шоқанның туып-өскен жері Құсмұрын және Сырымбет. Шоқанның жастайынан ғылым мен білімге құмартуына әкесі Шыңғыс сұлтан мен әжесі Айғанымның әсері мол болған.

Шоқан он екі жасында 1847 жылы Омбы қаласындағы Сібір кадет корпусына оқуға түседі. Бұл оқу орын патша өкіметіне қызмет ететін әскери саладағы офицерлерді дайындайтын.

II топ

Ә) Ғылыми қызметі

1853 жылы Шоқан аталған оқу орнын корнет деген офицерлік шенмен бітіріп, әскери қызметке орналасады. Осыдан Шоқанның ғылыммен айналысуына жол ашылады. Ол көптеген ғылыми-зерттеу экспедицияларға қатысады. Қашқарияға жасаған сапары оның атын әлемге әйгілі етеді. Шоқан Ф.М.

Достоевский, Г.Н.Потанин сияқты ғылым мен әдебиеттің белгілі өкілдерімен достасады.

III топ

Б) Қашқарға саяхат 1858-1859ж өзін бүкіл әлемге паш еткен Қашқарға саяхатын жасайды: Ол кезде Қашқар еуропалықтарды қабылдамайтын орыс ғалымы екенін білсе Шоқанды да өлтіріп тастар еді: Сондықтан Шоқан қазақша киініп, өзін саудагер Әлімбаи деп атап, 5 айдай Қашқар елінде тұрады. Нәтижесінде «Алты шаһардың, яғни Қытайдың Нан-Лу провинциясының шығыстағы алты қаласының жағдайы туралы» атты еңбегі Германияда неміс тілінде, кейін ағылшын тілінде Англияда жарияланады

Кілт сөздерді басшылыққа ала отырып, мәтіннің мазмұнын талдау:

? I топ

? Шоқанның арғы ата бабасы

? Шоқанның әкесі, әжесі

? Тілдерді меңгеруі

? Омбыдағы оқу

? II топ

Адъютант қызметі

? Экспедиция құрамында болуы

? Материал жинап, мақала жазды

? III топ

? Орыс қоғамының мүшесі

? Қашқарға саяхат

? II Александр өзі қабылдады

? **. Қорытынды:**

? **Сонымен Шоқан Уәлиханов ХІХ ғасырдағы қазақтың біртуар ұлдарының бірі, ірі ғалым, ағартушы, қоғам қайраткері.**